

การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1
Developing the Guidelines for Learning Administration Management Based on
the Sufficiency Economy Philosophy in Schools under Chaiphum
Primary Educational Service Area Office 1

วีระวุฒิ พงษ์จันทร์¹, ธัชชัย จิตรนันท์²

Weerawut Pongchan¹, Thatchai Chittranun²

ทำวิจัยเมื่อ พ.ศ. 2563

Email : wut_tw@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 2) เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู จำนวน 250 คน และผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ให้การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง จำนวน 7 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น

ผลการวิจัยพบว่า 1. การบริหารจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 มีสภาพปัจจุบันโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และมีสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด

¹นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹Graduate Student. Master of Education Program in Educational Administration and Development. Mahasarakham University, Thailand.

²คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

²Faculty of Education. Mahasarakham University, Thailand.

*ได้รับบทความ: 2 พฤษภาคม 2564; แก้ไขบทความ: 27 พฤษภาคม 2564; ตอรับการตีพิมพ์: 2 มิถุนายน 2564

Received: May 2, 2021; Revised: May 27, 2021; Accepted: June 2, 2021

ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการบริหารการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยรวมเรียงลำดับตามค่าความต้องการจำเป็น ได้ดังนี้ 1)จุดมุ่งหมายการจัดการเรียนรู้ 2)การเลือกแหล่งเรียนรู้และทรัพยากร และ 3)การกำหนดเนื้อหา/สาระการเรียนรู้ 2. แนวทางการบริหารการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 30 แนวทาง ผลการประเมินความเหมาะสมของแนวทาง โดยรวมอยู่ในระดับมาก และมีความเป็นไปได้ของแนวทางโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : 1. แนวทาง 2. การบริหารการจัดการเรียนรู้ 3. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ABSTRACT

The objectives of this research article were 1) to study the current condition, the desirable condition and the priority needs index of the learning administration management based on the Sufficiency Economy Philosophy in schools under the Chaiyaphum Primary Educational Service Area Office 1, 2) to develop guidelines for learning administration management based on the Sufficiency Economy Philosophy in schools under Chaiyaphum Primary Educational Service Area Office 1. The sample group consisted of 250 administrators and teachers and 7 luminaries to assess guideline suitability and guideline possibility. Research instruments were questionnaire, interview form, and assessment form used to assess the guideline suitability and the guideline possibility. Statistics analyzed data consisted of percentage, mean, standard deviation and PNI_{modified}.

The research result was found that: 1. The administration management of learning based on the Sufficiency Economy Philosophy in schools under Chaiyaphum Primary Educational Service Area Office 1 was show the current condition has overall and all aspects were at high levels and the desirable condition has overall and all aspects were at the highest levels. The result of priority needs index analyzed of learning administration management based on the Sufficiency Economy Philosophy in Chaiyaphum Primary Educational Service Area Office 1 overall after sorting were 1) the objective of learning management, 2) selection of learning resources and resource and 3) setting content/learning content. 2. The guidelines of learning administration management based on the Sufficiency Economy Philosophy in schools under Chaiyaphum

Primary Educational Service Area Office 1 consisted of 5 components, 30 guidelines. The results of the guideline assessment were the guideline suitability has overall at high level and the guideline possibility has overall at highest level.

Keywords : 1. Guidelines 2. Learning Administration Management 3. Sufficiency Economy Philosophy

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

“เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า 25 ปีตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจและเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้นและสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวดำรงอยู่และการปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัวระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลางโดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อก้าวทันโลกยุคใหม่ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550 : 5-7)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานมีสถานศึกษาในสังกัดกระจายทั่วประเทศตระหนักเห็นความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดกระบวนการคิดปลูกฝังการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจึงได้กำหนดเป็นจุดเน้นที่สำคัญโดยกำหนดในกลยุทธ์ที่ 2 ปลูกฝังคุณธรรมความสำนึกในความเป็นชาติไทยและวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเป็นกรอบแนวทางให้หน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัดใช้เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนสู่สถานศึกษาซึ่งมีระบบการกำกับติดตามการดำเนินงานระบุชัดเจนในคำรับรองการปฏิบัติราชการอีกทั้งนวัตกรรมการจัดการศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้โรงเรียนมาตรฐานสากล (World-Class Standard School) ได้กำหนดในสาระการเรียนรู้สู่ความเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากลสาระการเรียนรู้โลกศึกษา (Global Education) คือเรียนรู้ถิ่นฐานสืบสานวิถีไทยมองไกลศึกษาโลกสืบโชคชะตามนุษย์ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นการประยุกต์หลักคิดจากปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนทั้งสี่ด้านที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือนโยบายในการปฏิรูปการศึกษารอบที่ 2 (พ.ศ. 2552 – 2561) การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 (พ.ศ. 2552 – 2561) เป็นการปฏิรูปใน 4 ประเด็นประกอบด้วยพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่และพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553 : 11)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1 มีนโยบายให้โรงเรียนในสังกัดทุกโรงเรียนได้น้อมนำพระราชดำริมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ปีงบประมาณ 2554 และให้โรงเรียนที่มีความพร้อมขอรับการประเมินเพื่อเป็นสถานศึกษาพอเพียงตามแนวทางการประเมินของกระทรวงศึกษาธิการซึ่งผลการประเมินในปีดังกล่าวปรากฏว่าไม่มีโรงเรียนที่ผ่านการประเมินเป็นสถานศึกษาพอเพียงเลยแม้แต่โรงเรียนเดียวผู้รับผิดชอบโครงการและคณะทำงานได้สรุปปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้การขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ไว้ 4 ประการ คือ 1)สถานศึกษาบางแห่งขาดผู้นำเนื่องจากส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดเล็กผู้บริหารย้ายบ่อย 2)ขาดแนวทางในการพัฒนาไปสู่ความสำเร็จ3)การมีส่วนร่วมระหว่างสถานศึกษากับชุมชนยังไม่ดีพอ4)ความต่อเนื่องในการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1, 2556 : 5)

จากความสำเร็จและปัญหาดังกล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาและพัฒนาแนวทางการบริหารการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำเสนอแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เหมาะสมและสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ในครั้งนี้ โดยผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าแนวทางการบริหารการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จะช่วยให้เกิดวิธีการที่ดีด้านการบริหารจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งจะเป็นการพัฒนาสถานศึกษามีความเข้มแข็งทางวิชาการ ควบคู่กับการน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การพัฒนานักเรียนได้เป็นอย่างดี

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

2.2 เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 ได้ข้อมูลสารสนเทศสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

3.2 ได้แนวทางการบริหารการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 เพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติที่ดีและมีประสิทธิภาพด้านการบริหารการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 และสถานศึกษาที่สนใจต่อไป

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยและพัฒนา ผู้วิจัยได้แบ่งวิธีดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

ผู้วิจัยทำการศึกษาเอกสาร งานวิจัย ตลอดจนแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการจัดการเรียนรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และสังเคราะห์องค์ประกอบและนำองค์ประกอบมาสังเคราะห์หัวข้อวิจัย และสร้างแบบสอบถามศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น และนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 คน เพื่อหาคุณภาพแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำนวนทั้งสิ้น 250 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางเครจซ์และมอร์แกน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 50 คน และครู จำนวน 200 คน จาก 50 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การบริหารการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ตั้งแต่ 0.80-1.00 ทุกข้อโดยแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน มีค่าอำนาจจำแนก (r_{xy}) ระหว่าง 0.288 ถึง 0.726 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (∞) เท่ากับ 0.795 และแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ มีค่าอำนาจจำแนก (r_{xy}) ระหว่าง 0.334 ถึง 0.885 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (∞) เท่ากับ 0.845 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือราชการจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอหนองบัวแดง และฝากแบบสอบถามทางธุรการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ไปยังโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ตั้งอยู่ในอำเภอบ้านเขว้า และอำเภอกอนสวรรค์ และประสานงานทางโทรศัพท์ถึงผู้อำนวยการและผู้รับผิดชอบทุกโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกโรงเรียน สามารถเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนมาได้ จำนวน 214 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 85.60 การวิเคราะห์ข้อมูล 1)วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ 2)วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3) วิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการบริหารการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น(PNI_{modified}) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น(PNI_{modified})

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางพัฒนาการบริหารการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน มีดังนี้ 1) นำผลการวิจัยที่ได้จากระยะที่ 1 มาเป็นแนวทางในการศึกษาวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ(Best Practice) ของสถานศึกษาต้นแบบ จำนวน 2 โรงเรียน 2) นำผลการวิจัยระยะที่ 1 และผลการศึกษาวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศของโรงเรียนต้นแบบมาจัดทำ ร่างแนวทางการบริหารการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 แล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบและให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไข 3) นำร่างแนวทางฯ เสนอต่อคณะผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน เพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ ร่างแนวทางการบริหารการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย 1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ(Best Practice) ของสถานศึกษาต้นแบบ จำนวน 2 โรงเรียน จำนวนผู้ให้ข้อมูล 6 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง 2) การประเมินแนวทาง ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) การศึกษาวิธีปฏิบัติที่ดีจากโรงเรียนต้นแบบ ใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง จำนวน 1 ฉบับ 2) การประเมินแนวทางใช้แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า(Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด การเก็บรวบรวมข้อมูล 1) การสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนต้นแบบ ผู้วิจัยทำการนัดหมายผู้บริหารโรงเรียนต้นแบบทั้ง 2 แห่ง และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง 2) การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง ผู้วิจัยทำการนัดหมายผู้ทรงคุณวุฒิ และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง การวิเคราะห์ข้อมูล 1) การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลแล้วสรุปผลโดยใช้การพรรณนาวิเคราะห์ 2) การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง โดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ปรากฏผลดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการ
จำเป็นของการบริหารจัดการการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยรวมและรายด้าน

ที่	การบริหารการจัด การเรียนรู้ตาม หลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง	ระดับความคิดเห็น						PNI modified	ลำดับ
		สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์				
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
1	จุดมุ่งหมายการจัด การเรียนรู้	3.53	0.80	มาก	4.61	0.76	มากที่สุด	0.306	1
2	การกำหนดเนื้อหา/ สาระการเรียนรู้	3.55	0.79	มาก	4.62	0.80	มากที่สุด	0.302	3
3	กลยุทธ์วิธีการจัดการ เรียนรู้	3.62	0.82	มาก	4.63	0.84	มากที่สุด	0.278	4
4	การเลือกแหล่ง เรียนรู้และทรัพยากร	3.58	0.92	มาก	4.67	0.82	มากที่สุด	0.305	2
5	การวัดและประเมินผล การเรียนรู้	3.68	0.86	มาก	4.60	0.86	มากที่สุด	0.249	5
รวม		3.59	0.88	มาก	4.63	0.87	มากที่สุด	-	-

จากตารางที่ 1 พบว่า การบริหารจัดการการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 มีสภาพปัจจุบัน โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.59$) และมีสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.63$) ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) ของการบริหารจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 เรียงลำดับตามค่าความต้องการจำเป็น ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 จุดมุ่งหมายการจัดการเรียนรู้ ลำดับที่ 2 การเลือกแหล่งเรียนรู้และทรัพยากร ลำดับที่ 3 การกำหนดเนื้อหา/สาระการเรียนรู้ ลำดับที่ 4 กลยุทธ์วิธีการจัดการเรียนรู้ และลำดับที่ 5 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

5.2 แนวทางการบริหารจัดการการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 30 แนวทาง
รายละเอียดของแนวทาง มีดังนี้

5.2.1 การกำหนดนโยบายและจุดมุ่งหมายการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 6 แนวทาง สรุปได้ดังนี้ กำหนดนโยบายด้านการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาและประกาศนโยบายให้ยึดถือปฏิบัติอย่างทั่วถึง จัดทำแผนการบริหารจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาอย่างเป็นขั้นตอนโดยกำหนดฝ่ายงาน ผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาอย่างชัดเจน จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงาน ระบุหน้าที่อย่างเหมาะสมกับความสามารถของบุคคล และมีภาระงานที่เท่าเทียมกัน จัดทำคุณลักษณะของผู้เรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เช่น ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี โดยพิจารณาร่วมกับระดับชั้น ช่วงอายุ และความสามารถของผู้เรียน เพื่อให้สามารถกำหนดคุณลักษณะของผู้เรียนที่ต้องการให้เกิดขึ้น หลังการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง วิเคราะห์คุณลักษณะของผู้เรียนเพื่อกำหนดเงื่อนไขสำคัญ ด้านความรู้และเงื่อนไขคุณธรรม ที่ต้องจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ใน 3 องค์ประกอบหลัก และกำหนดจุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามระดับชั้น ช่วงอายุ และความสามารถของผู้เรียน โดยกำหนดเป็นจุดประสงค์รายวิชา 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านคุณลักษณะ

5.2.2 การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้และทรัพยากร ประกอบด้วย 7 แนวทาง สรุปได้ดังนี้ จัดตั้งคณะทำงานด้านแหล่งเรียนรู้และทรัพยากรมอบหมายให้คณะทำงาน จัดทำข้อมูลแหล่งเรียนรู้และทรัพยากรในการจัดการเรียนรู้ทั้งในชุมชน และในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ มอบหมายให้มีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้และทรัพยากรให้มีความทันสมัย สะดวกต่อการเรียนรู้ มีการพัฒนาสารสนเทศเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ จัดทำเอกสารแนะนำแหล่งเรียนรู้ โดยอาจประสานความร่วมมือกับหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้มีความพร้อม เพียงพอ เหมาะสม และเข้มแข็ง จัดงบประมาณสนับสนุนด้านแหล่งเรียนรู้และทรัพยากรตามความเหมาะสม หรือจัดกิจกรรมร่วมกับหน่วยงานราชการ เอกชน หรือชุมชน เพื่อร่วมมือกันพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนและของชุมชนยกย่อง เชิดชู และให้ความสำคัญกับเจ้าของแหล่งเรียนรู้ และกำหนดบทบาทให้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้กับโรงเรียนอย่างชัดเจนในการขอใช้แหล่งเรียนรู้ให้ครูสืบค้นข้อมูลจากข้อมูลที่ได้จัดทำไว้ และติดต่อประสานงานไปยังเจ้าของแหล่งเรียนรู้ โดยให้เจ้าของแหล่งเรียนรู้มีบทบาทในการจัดการเรียนรู้ร่วมกับครูทุกครั้ง โดยอาจขอความร่วมมือจากผู้ปกครองชุมชน เช่น ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิก อบต. เป็นต้น ให้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ร่วมด้วย เพื่อช่วยกระตุ้นให้ชุมชนเห็นความสำคัญ เกิดการมีส่วนร่วม เป็นการสร้างเสริมสัมพันธภาพอันดีระหว่างชุมชน และโรงเรียนอีกทางหนึ่งปลูกฝังให้นักเรียนเห็นคุณค่าของแหล่งเรียนรู้และทรัพยากร และส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาจากแหล่งเรียนรู้

5.2.3 การบริหารจัดการเนื้อหา/สาระการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 แนวทาง สรุปได้ดังนี้ แต่งตั้งคณะทำงานด้านการพัฒนาเนื้อหาสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พุทธศักราช 2551 และบูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเข้ากับเนื้อหาสาระการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นอีก 7 กลุ่มสาระ จัดทำเนื้อหาสาระการเรียนรู้ของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี เงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไขคุณธรรม สอดคล้องกับนโยบายและจุดมุ่งหมายการจัดการเรียนรู้จัดทำเนื้อหาสาระการเรียนรู้อื่น 7 กลุ่มสาระ บูรณาการหลักการของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี เงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไขคุณธรรม สอดคล้องกับนโยบาย จุดมุ่งหมายการจัดการเรียนรู้ และจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีคณะกรรมการตรวจสอบความเหมาะสม ความถูกต้อง และความสอดคล้องของเนื้อหาสาระที่จัดทำขึ้น ปรับปรุง พัฒนาเนื้อหาสาระ และนำไปใช้จัดการเรียนรู้โดยจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ และมีการบันทึกผลการจัดการเรียน ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ เพื่อนำสู่การพัฒนาเนื้อหา สาระการเรียนรู้ให้มีความสมบูรณ์ต่อไป

5.2.4 การบริหารการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 6 แนวทาง สรุปได้ดังนี้ พัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจ ในการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการต่างๆ และมีความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ใน 3 หลักการ คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี โดยใช้ 2 เงื่อนไข คือ คุณธรรมและความรู้ในการสร้างความพอเพียงให้เกิดขึ้นใน 4 มิติ ได้แก่ ด้านวัตถุหรือเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม และศึกษาตัวอย่างการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาอื่น เพื่อนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ในวิชาของตนเอง ศึกษาหลักสูตรเศรษฐกิจพอเพียง และแผนการจัดการเรียนรู้ ทำการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ตามที่แผนกำหนดไว้ โดยปรับปรุงเพิ่มเติมให้มีความเหมาะสมกับสภาพของห้องเรียน นักเรียน รายวิชา สถานที่ และทรัพยากรที่มีอยู่ โดยให้ยึดมาตรฐานเรียนรู้ของแต่ละชั้นปีเป็นหลักจัดเตรียมสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ จัดเตรียมเครื่องมือ หรือแบบฟอร์มที่จะใช้ในการบันทึกผลการจัดการเรียนรู้ให้พร้อมสำหรับการบันทึกผล ข้อเสนอแนะที่พบในขณะที่ทำการจัดการเรียนรู้ และสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้เพื่อนำไปปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ทุกครั้ง

5.2.5 การบริหารการวัด ประเมินผล และการสะท้อนผล ประกอบด้วย 6 แนวทาง สรุปได้ดังนี้ แต่งตั้งคณะทำงานฝ่ายวัดผลประเมินผลผู้เรียน ที่ได้มาตรฐานของสถานศึกษา เพื่อดำเนินงานด้านการวัดผลและประเมินผลผู้เรียน พัฒนาความรู้แก่ครูและคณะกรรมการฝ่ายวัดและประเมินผลผู้เรียน ให้มีความรู้ความเข้าใจ การวัดและประเมินผลผู้เรียน ตามหลักการวัดผลการศึกษา ที่ถูกต้อง มอบหมายให้ครูวางแผน ออกแบบ สร้างเครื่องมือ และวิธีการวัดประเมินผล ที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยมีคณะทำงานเป็นผู้ประสานงาน ให้คำแนะนำในการปรับปรุง เครื่องมือ และติดตามตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ตามหลักการวัดผลการศึกษา เพื่อให้ได้เครื่องมือที่มีมาตรฐานสำหรับการวัดและประเมินผล คณะทำงานเป็นผู้ประสานงานในการรวบรวมผลการวัดและประเมินผลผู้เรียน เพื่อนำเข้าสู่ระบบการวัดผลของโรงเรียน และจัดทำรายงานผลการวัดและ

ประเมินผลผู้เรียนสะท้อนผลจากผลการวัดและประเมินผลผู้เรียน เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการวัดและประเมินผลให้มีความเที่ยงตรงได้มาตรฐานต่อไปตรวจสอบผลการบริหารจัดการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา เพื่อประเมินผลการบริหารจัดการและวิเคราะห์ผลสำเร็จ จุดแข็ง อุปสรรค หรือสิ่งที่ยังไม่สำเร็จ และจุดอ่อน เพื่อนำสู่การพัฒนาการบริหารจัดการจัดการเรียนรู้ต่อไป

ผลการประเมินแนวทางการบริหารจัดการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.36$) และมีความเป็นไปได้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.63$)

6. อภิปรายผลการวิจัย

6.1 การบริหารจัดการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 มีสภาพปัจจุบันโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และมีสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เพราะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 มีการกำหนดนโยบายให้สถานศึกษาทุกแห่งในสังกัด น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารจัดการจัดการเรียนรู้ ทำให้แต่ละสถานศึกษาได้มีการปฏิบัติงานในพื้นที่มาแล้วในระยะเวลาหนึ่ง โดยมีสถานศึกษาที่สามารถบริหารจัดการได้ประสบผลสำเร็จ และบางสถานศึกษาที่ยังต้องได้รับการพัฒนาและส่งเสริม โดยผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ สอดคล้องกับการศึกษาของ ภรณ์ทิพย์ ชูไตรรัตน์ (2560 : 140-141) ได้ศึกษาการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ โดยบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้ โดยบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้านและมีสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยรวมเรียงลำดับตามค่าความต้องการจำเป็น ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 คือ จุดมุ่งหมายการจัดการเรียนรู้ ลำดับที่ 2 การเลือกแหล่งเรียนรู้และทรัพยากร ลำดับที่ 3 การกำหนดเนื้อหา/สาระการเรียนรู้ ลำดับที่ 4 กลยุทธ์วิธีการจัดการเรียนรู้ และลำดับที่ 5 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

6.2 แนวทางการบริหารจัดการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 30 แนวทางดังนี้

6.2.1 การกำหนดนโยบายและจุดมุ่งหมายการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 6 แนวทางสรุปได้ดังนี้ กำหนดนโยบายด้านการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงใน

สถานศึกษาและประกาศนโยบายให้ยึดถือปฏิบัติอย่างทั่วถึง จัดทำแผนการบริหารจัดการการเรียนรู้ กำหนดฝ่ายงาน ผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาอย่างชัดเจน จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงาน ระบุหน้าที่ อย่างเหมาะสมกับความสามารถของบุคคล และมีภาระงานที่เท่าเทียมกัน จัดทำคุณลักษณะของ ผู้เรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง วิเคราะห์คุณลักษณะของผู้เรียนเพื่อกำหนดเงื่อนไขสำคัญ ด้านความรู้และเงื่อนไขคุณธรรม ที่ต้องจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ใน 3 องค์ประกอบหลัก และกำหนดจุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จากแนวทางการกำหนดนโยบายและจุดมุ่งหมายการจัดการเรียนรู้ข้างต้น สอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2559 : 28-30) ซึ่งได้เสนอการประเมินสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกระบวนการ เรียนการสอนและการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สถานศึกษาพอเพียง) เป็นการประเมินระดับคุณภาพ/การปฏิบัติของสถานศึกษารายการประเมินด้านที่ 1 ด้านการบริหารจัดการ สถานศึกษา ด้านนโยบาย ตัวชี้วัดที่ 1 มีนโยบายน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนใน สถานศึกษา และบูรณาการในแผนปฏิบัติงานประจำปีตัวชี้วัดที่ 2 ดำเนินการตามนโยบาย และแผน ปฏิบัติงานประจำปีที่น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา ตัวชี้วัดที่ 3 ติดตามผลการดำเนินการ ตามนโยบายและแผนปฏิบัติการประจำปีที่น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา ตัวชี้วัดที่ 4 นำผลการติดตามมาพัฒนา นโยบาย/แผนงาน/โครงการ ขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา

6.2.2 การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้และทรัพยากร ประกอบด้วย 7 แนวทาง สรุปได้ดังนี้ จัดตั้งคณะทำงานด้านแหล่งเรียนรู้และทรัพยากรมอบหมายให้คณะทำงาน จัดทำข้อมูลแหล่งเรียน และทรัพยากรในการจัดการเรียนรู้ทั้งในชุมชน และในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ มอบหมายให้ มีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ จัดทำเอกสารแนะนำแหล่งเรียนรู้ บริหารจัดการโดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม โดยอาจขอความร่วมมือจากผู้ปกครองชุมชน เช่น ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิก อบต. เป็นต้น ให้มีส่วนร่วมใน การจัดการเรียนรู้ร่วมด้วย เพื่อช่วยกระตุ้นให้ชุมชนเห็นความสำคัญ ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ รุ่งเพชร หัตถามาศ (2562 : 243-247) ซึ่งได้ศึกษารูปแบบการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิผล ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาพลันธุ์ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1)หลักการและเหตุผล 2)วัตถุประสงค์ 3)กิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน 4)แนวทางการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 5)สื่อและแหล่งเรียนรู้ และ 6) การวัดและประเมินผล

6.2.3 การบริหารจัดการเนื้อหา/สาระการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 แนวทาง สรุปได้ดังนี้ แต่งตั้งคณะทำงานด้านการพัฒนาเนื้อหาสาระการเรียนรู้บูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเข้า กับเนื้อหาสาระการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น อีก 7 กลุ่มสาระ ปรับปรุง พัฒนาเนื้อหาสาระ และนำไปใช้จัดการเรียนรู้โดยจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ และมีการบันทึกผลการจัดการเรียน ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เพื่อนำสู่การพัฒนาการเนื้อหา สาระการเรียนรู้ให้มีความสมบูรณ์ต่อไป

สอดคล้องกับ จรัสศรี พัวจินดาเนตร (2560 : 97) ซึ่งได้กล่าวว่า ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำไปใช้ในการจัดการศึกษาได้หลากหลายโดยเฉพาะนำมาใช้ในแง่ของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการให้แก่ผู้เรียน ซึ่งเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงศาสตร์และเนื้อหาสาระวิชาต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันเข้ามาผสมผสานเข้าด้วยกัน เพื่อให้เกิดความรู้ที่หลากหลาย เป็นการเรียนรู้อย่างมีความหมาย มีลักษณะเนื้อหาที่เป็นองค์รวมตลอดจนสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้

6.2.4 การบริหารการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 6 แนวทาง สรุปได้ดังนี้ พัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจ ในการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการต่างๆ และมีความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ศึกษาตัวอย่างการจัดการเรียนรู้ศึกษาหลักสูตรเศรษฐกิจพอเพียง และแผนการจัดการเรียนรู้ ทำการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ตามที่แผนกำหนดไว้ จัดเตรียมสื่อที่ใช้ซึ่งการบริหารการจัดการเรียนรู้นี้ประกอบด้วย การเตรียมครูให้พร้อม ออกแบบการจัดการเรียนรู้ ศึกษาหลักสูตรและแผน ออกแบบปรับปรุงเนื้อหา จัดการบริบทห้องเรียนและทรัพยากร เตรียมสื่อ แบบฟอร์ม และการเตรียมเครื่องมือเพื่อวัดและประเมินผล สอดคล้องกับวิจัยของ ภรณ์ทิพย์ ชูไตรรัตน์ (2560 : 140-141) ได้ศึกษาการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ โดยบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ซึ่งได้กำหนดองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1)การกำหนดวัตถุประสงค์ 2)การวางแผนการสอน 3)การกำหนดเนื้อหา 4)การดำเนินการสอน 5)การประเมินผลการเรียนรู้

6.2.5 การบริหารการวัด ประเมินผล และการสะท้อนผล ประกอบด้วย 6 แนวทาง สรุปได้ดังนี้ แต่งตั้งคณะทำงานฝ่ายวัดผลประเมินผลผู้เรียนที่ได้มาตรฐานของสถานศึกษา พัฒนาความรู้แก่ครูและคณะกรรมการฝ่ายวัดและประเมินผลผู้เรียน วางแผน ออกแบบ สร้างเครื่องมือ และวิธีการวัดประเมินผล ตรวจสอบผลการบริหารการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา เพื่อประเมินผลการบริหารจัดการและวิเคราะห์ผลสำเร็จ จุดแข็ง อุปสรรค หรือสิ่งที่ยังไม่สำเร็จ และจุดอ่อน เพื่อนำสู่การพัฒนาการบริหารการจัดการเรียนรู้ต่อไปซึ่งกระบวนการวัดและประเมินผลตามที่ผู้วิจัยได้นำเสนอเป็นแนวทางนี้ เป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญในการบริหารการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ อรรพรรณ ป้อมดำ (2561 : 120-135) ซึ่งได้ทำการศึกษาเรื่องการขับเคลื่อนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ได้เสนอการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่คำนึงถึงหลักความพอประมาณ การมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีเพื่อพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ โดยใช้คุณธรรมนำความรู้ ในการเตรียมการสอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และมีกระบวนการของการวัดผลประเมินผล เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เข้าใจ ชื่นชอบ ฝึกฝนและเห็นคุณค่าของการอยู่อย่างพอเพียง

7. องค์ความรู้ใหม่

จากผลการวิจัยสรุปเป็นองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 30 แนวทางการพัฒนา ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้แนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดนโยบายในการปฏิบัติด้านการบริหารจัดการการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาอย่างชัดเจน และสอดคล้องกับแนวปฏิบัติของต้นสังกัด

8.1.2 ผู้บริหารควรส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน โดยเฉพาะชุมชน และเครือข่ายสถานศึกษาในการบริหารจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

8.2.1 แนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ผู้บริหารหรือผู้สนใจควรได้ศึกษาความหมาย ความสำคัญ และหลักการของแนวทางให้มีความเข้าใจเบื้องต้น เพื่อให้สามารถนำแนวทางไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

8.2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดนโยบายของสถานศึกษาอย่างชัดเจน และจัดทำแผนการบริหารจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างชัดเจน โดยมีกระบวนการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าในการปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ

8.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

8.3.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาระบบบริหารจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

8.3.2 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณลักษณะพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ที่มีประสิทธิภาพ

9. เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551**. พิมพ์ครั้งที่ 3.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

_____. (2559). **การพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

จรัสศรี พัวจินดาเนตร. (2560). **หลักกิจกรรมพื้นฐานการทำงานอาชีพสำหรับครู**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภรณ์ทิพย์ ชูไตรรัตน์. (2560). **การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ โดยบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

รุ่งเพ็ชร หัตถามาศ. (2562). รูปแบบการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิผลตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1. (2556). แผนการบริหารจัดการจัดการเรียนรู้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1. ชัยภูมิ : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2550). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

อรรธรณ ป้อมดำ. (2561). การขับเคลื่อนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.

10. คำขอบคุณ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความรู้และความกรุณาและช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัชชัย จิตรนันท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อำนาจ ชนะวงศ์ รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ และอาจารย์ ดร.สุรเชต น้อยฤทธิ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่อง ของการวิจัยจนเสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้